

ሢመተ ዲቹና

አብ ካቶሊካዊ ኤጳርቅና ከረን

7/18/2026



ወጌ ዮሐ 15:9 **”በከመ አፍቀረኒ አብ፡ ከማሁ እነ አፈቅረክሙ፡ ንበሩ በፍቅረ ዚአየ”** አምላኽ ብኢየሱስ ክርስቶስ ኣቢሉ ዝገለጸ ደረት ዘይብሉ ፍቅሪ ይነግር። ነቲ ብሓጢኣት አብ መንጎ አምላኽን ሰብን ጋሪዱ ዝነበረ ጸልማት ኣልዩ፡ ብሥራተ ሓገስ ዘምጽአሉ ፍቅሪ አምላኽ፡ ብኣኡ ኣቢልና ካብ ባርነት ሓጢኣት፡ ኣዕሩኹ አምላኽ ዝኾናሉ ኢዩ። በዛ ፍቅሪ ዝካየድ ነባሪ ፍረ ክነፍረየሉ ተሓሪፍ፡ አብ ዓለም ከኣ ከም ሓዋርያት ተላኢኻና፡

ከምቲ ክርስቶስ ፍቅሪ አምላኽ ዝገለጸልና፡ ንሕና’ውን ነዛ ፍቅሪ እዚ አብ ዓለም ክነብጽሓ ወንጌላዊ ትእዛዝ ኢዩ። “ከምቲ ኣብ ዘፍቀረኒ፡ ከማኡ እነ ዘፍቀርኩኹም. . ከምቲ እነ ዘፍቀርኩኹም ነነሓድሕድኩም ተፋቀሩ” ኣስተንትኖ አብ ልዕሊ ፍቅሪ፡ ነዚ ናይ ሎሚ በዓለ ሲመተ ዲቅኡና ዝሰማማዕ ኢዩ።

ቤተክርቲያናዊ ሢመተ ናይዚ ፍቅሪ ትእዛዝ መግለጺ ኢዩ፡ ሓደ ሰብ ብኣንብሮ ኢድን ብጽዋዔ መንፈስ ቅዱስን፡ ተለዊጡ ምስቲ መለኮታዊ ፍቅሪ እንኪራኽብ፡ አምላኽ ንሕሩያኑ ዝገበሮ እዚ ዓቢ ጉንዖ ኢዩ። እቲ ዝሰየም ነዚ ፍቅሪዚ ምስ ቤተክርስቲያን ንዓለምን ከሳትፎ ትሑዝ ኢዩ፡ በዚ ኢዩ ቅ. ጳውሎስ ፍቅሪ ክርስቶስ ትድርኽና ዝበለ። ምሥጢረ ብርሃነ ልደቱን መስቀሉን ንድሕነትና ሕይወቱ ዝሀበ ክርስቶስ መለኮታዊ ዓርክና ምዃኑ ምስ እንፈልጥ፡ ነገረ ሓዋርያነት፡ ኣገልግሎት፡ ሥልጣን ተልእኾ ምዃኑ ክንርዳእ ንኽእል።

እዞም ደቅና ብሢመተ ዲቀና ኣቢሎም ዝኣትዎዎ ዘለዉ ናይ ኣገልግሎት እንታይነት እዚ ኢዩ። ሎሚ'ምበር ዕለተ ፍሰሓ ቤተክርስቲያን ኢዩ፡ ተሠዩምቲ ዲያቆናት ምርካብ፡ ዲቀና DIACONIA ማለት

- ኣብ ሥርዓተ ሊጡርኒያ
- ኣብ ስብከተ ወንጌል
- ኣብ ግብረ ሠናይ ኣገልጋሊ ምዃን ኢዩ።

ቀዳማይ፡ **ኣብ ሥርዓተ ሊጡርኒያ**፡ ብሢመተ ኣብ ሥርዓት ሊጡርኒያ ናይ ታቦታ ኣገልገልቲ ይኾኑ፡ ኣብ መቅደስ ንዝፍጸም ሥርዓታት እናፈጸሙ፡ ኣብ ምዕዳል ሥጋኡን ደሙን ይተሓጋዝዙ፡ ዲቀናዊ ኣገልግሎት በዚ ምንጭን ጥርዝን ተልእኮ ቤተክርስቲያን (Sacrosanctum Concilium#10) ምጅማር፡ ኣብ ሕንጻት ሰውነቱ ዝኾነት ቤተክርስቲያን ኣበርክቶ ምብርካት ኢዩ፤ (ኤፌ. 4፡12) መሠረታዊ ኣገልግሎት ዲቀና፡ ኣብ ሥርዓተ ሊጡርኒያን ብምስትምሃርን፡ እምነት ኣብ ምትሕልላፍን ዘተኮረ ኢዩ። እዚ ኣገልግሎትዚ፡ ኣምላኽ ሎሚውን ብቃሉ ይዛረበና ከምዘሎ ዘመልክት ኢዩ፤

መድሓኒና ኣብ ድራር ጸሎተ ሓሙስ፡ ቅ.ቀርባንን መዓርገ ክህነትን ኣብ ዝሰርዓሉ፡ ካብ ሓዋርያት እቲ ዓቢ ዝኾነውን ከመይ ዝበለ ኢዩ ኢሎም ኣብ ዝተኸራኸሩሉ፡ ክርስቶስ “ሥልጣን ኣብ ልዕሊ ሰባት ንምጉይታት ኣይኮነን ዝወሀብ፡ እነ ኣብ ማክልኩም ዘገልግል ኢየ (I am ho diakonon, the ‘deacon’ who is in your midst as ‘the one who serves’” (Lk.22:24-27) ከም ዮሐ ወንጌላዊ ዝነግረና፡ ድሕሪ ድራር ኢየሱስ ኣእጋር ኣርድእቱ ብምሕጻብ፡ ”ከምቲ እነ ዝገበርኩልኩም፡ ንስኻትኩም ከማኡ ክትገብሩ ኣብነት ሂበኩም ኣሎኹ”፡ ብምባል ትሕትናኡ ኣርኣዮም። (Jn. 13:15).

ካልኣይ፡ “ኣብ ዓለም ኪዱ ንኹሉ ኣሕዛብ መሃርዎም” ብዝብል መምርሒ በዚ ሢመተ ዲቀና፡

1. ቃለ እግዚአብሔር ክሰብኩ፡
2. ንሕዝበ እግዚአብሔር ኣብ እምነቶም ከበራትዑን ከጸናንዑ ሓላፍነት ይለብሱ።

ኣገልጋሊ ቃል ምዃን፤ ኣገልጋሊ እምነት ቤተክርስቲያን ምዃን ኢዩ’ሞ፡ ዝርጋሔኡ ብምስፋሕ፤ ንሕዝበ እግዚአብሔር ብጽባቄ ቃል እግዚአብሔር ምምጋብ ኢዩ፤

ሳልሳይ፡ ዲቐና ንኣገልግሎት ግብረ ሠናይ ኢዩ፤ ንስኡናትን ንዝላቀዩን ንድኻታን ኣብ ጐኒ ጳጳሳትን ካህናትን ኩንካ፤ ቃለ እግዚአብሔር እናመገብካ፤ ብሥጋ ንዘድሊ ነገራት እናመለእካ ምትጋህ ኢዩ፤ ር.ሊ.ጳጳሳት በነዲክት ኣብታ “Deus caritas est” (cf. N. 21) እግዚአብሔር ፍቅሪ ኢዩ” ኣብ እትብል መልእኽቶም፤

- እቶም ሸውዓተ ብኣምብሮ ኢድ ዝተሰየሙ ዲያቆናት፡ ንቀጣታዊ ሥጋዊ ነገራት ንክዕድሉ ዝተሰየሙ ጥራሕ ኣይነበሩን፤ የግዳ **ምሉእነ መንፈስ ወጥብብ** (Acts 6:3) ኢያቶም፤
- እቲ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ጭቡጥ ግዙፋዊ ነገር ኢዩ፤ ይኹን ደኣምበር ኣብ ትምህርቲ ቤ|ቲያን ንብጻይካ ኣፍቅር ኣብ ዝብል ስለዝተመሥረተ ስለዝኾነ፤ መንፈሳዊ ኣገልግሎት ኢዩ፤

እዚ ኣገልግሎት ዲቀና ኣብቲ ናይ ቤተክርስቲያን መሠረታዊ ስልሣዊ ኣቅዋም ፤

- **ቃለ እግዚአብሔር ምስባኽ** (kerygma-martyria),
- **ምዕዳል ምሥጢራት** (leitourgia),
- **ሓልዮታዊ ኣገልግሎት** (diakonia) ዝተሠረተ ኢዩ፤ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ቤተክርስቲያን፤ ግብረ ሠናይ ጥራሕ ኣይኮነ፤ ከማኡ እንተዝኾነውን ንኻልኣት ምትገድፈ ነበረ፤ እዚ ግና ባህርን ክፍሊ ቤተክርስቲያን ኢዩ፤ (n. 25). ብዲቀና፤ ነዚ ቪተ ኣገልግሎታት ክፍጽሙ ይጽውዑ፡ እዚ ቪቲኡ ኣገልግሎታት ካብ ነነሓድሕዱ ዘይፈላለ ኢዩ፤ እዚ ቪተ ተልእኮ ቤተክርስቲያን፤ ምስቲ ቪተ መዓርጋት ክህነት ይመሳሰል፤

መዓርጋት ክህነት	ዲቀናዊ አገልግሎት
❖ ነቢያዊ አገልግሎት፡ አምላኽ ክመጽእ ኢዩ፡ ክውለድ ኢዩ፡ እናበሉ ልደት ጎይታ ዘበሰሩ፡ ከማኡ አምላኽ ከምዚ ይብል ኣሎ፡ እናበሉ፡ ገሣጽን፡ ምኽርን፡ ኩነኔን ዘስተምሃሩ፡	❖ ቃለ እግዚአብሔር = ስብከት፡ ተገልጾን እምነትን፡ በዚ ኣቢሉ ቃል አምላኽ ንቤተክርስቲያን ይወሃብን ይስበኽን፡ እቲ ዓቢይ ትእዛዝ “ አምላኽ ፍቅሪ ኢዩ”፡ ዝብል ኣብ ቅ. ቐርባን ዝኸበርን ዝምለኽን ጎይታ ዘዘኻኸርጎዩ፡
❖ ክህነታዊ አገልግሎት፡ ሥርዓተ አምልኮ፡	ኣብ ሥርዓት ሊጡርግያ ናይ ታቦታ አገልገልቲ ብምዃን፡ ኣብ መቅደስ ንዝፍጸም ሥርዓታት እናፈጸሙ፡ ኣብ ምዕዳል ሥጋኡን ደሙን ይሳተፉ።
❖ ንጉሣዊ አገልግሎት፡ ምሕደራ፡ ቤተ እግዚአብሔርን ሕዝበ እግዚአብሔርን ብተአማኝነት ንምግልጋል፡ ሥጋዊ ነገራት ብቅንዕና ምምሕዳር፡ ❖ ሥጋውን መፈሳውን ኣድላይነታት ሕዝበ እግዚአብሔር፡ ምስኣቶም ኩንካ ኣብ መዓላ መንፈሳዊ ረብሓ ኣውሂልካ፡ መንገዲ መንግሥተ ሰማይ መራሒ ምዃን ኢዩ፡	❖ ፍቅሪ = ማሕበራዊ አገልግሎት፡ ነታ ካልእይቲ ዓባይ ትእዛዝ ፍቅሪ፡ ብጻይካ ከም ነፍስኻ ኣፍቅር ዝብል፡ ኣብ ግላውን ቤተክርስቲያናውን አገልግሎት ምእንቲ ከስርጽዎ ይለኣኹ።

ብዲቀና ሰባት ኣብዚ መዓርግ እዚ ይሳተፉ፡ እቶም ናብ ክህነትን ጽጵስና ዝሰጋገሩ ከኣ፡ ኣብ ክንዲ ክርስቶስ ወይ ካልኣ ክርስቶስ ኮይኖም ክዓዩ ዝተወሰኑ ብምዃን፡ ንክርስቶስ ኣብ ማእከል ኣመንቲ ከም ርእሰን አገልጋልን ገይሮም ዘቅርቡ ይኹኑ፡ ነዚ ልዑል ሓሳብት ብምስትንታ ኢዩ፡ ብዘይካ ማኅተመ ክህነት ኣብዚ ልዑል መዓርግ ብኢደ ዋኒኑ ዝኣቱ የልቦን ዝበሃል።

ስለዚ ፍቁራት ተሰየምቲ፡ ኣብ አገልግሎት ቤተክርስቲያኑ ክትጽመዱ ንጽዋዔ ክርስቶስ መልሲ ዝህብኩም፡ ንናይዚ ምሥጢር ምልክት ዝኾነ ኣንብሮ ኣእዳው፡ ኩሉ ገዲፍኩም ንርእሰኻትኩም ነቲ መለኮታዊ ጎይታ ክትመስሉ ዝወሰንኩም ኢኹም፡ በዚ ለጋስ መልሲ ንሕዝበ እግዚአብሔር ብተአማኝነት ክትገልግሉ፡ ነቲ ኣዕሩኽተይ ኢሉ ዝጽውዓኩም ክርስቶስ ኢየሱስ ዘሎኩም ዓሚቑ ፍቅሪ መግለጺ ኢዩ፡ ቅ.ጳውሎስ 6ይ ኣብታ ተዓቕቦ ክህነት Encyclical Letter on priestly celibacy (n.23). መልእኽቶም፡ መሠረት ፈጽሚ ተዓቕቦ፡ እቲ ንነፍሱ በጃ ነዕሩኽቱ ኣብ መስቀል ዘወፈየ ኢየሱስ ክርስቶስ ኢዩ እቶም ተዕቕቦ ዝመርጹ፡

- ❖ “ ክርስቶስ ናይ ዝኾኖን ዘመልክቶን ምስጢረ ሕዳሴ ኢዩ፡
- ❖ ናይ ወንጌላውን መንግሥተ ሰማያውን ናይ ብሉጽ ዕላማታት ድምር፡
- ❖ ካብ ናይ ምሥጢረ ትንሣኤ ዝምንጭ ፍሉይ ጸጋዊ ገልጻ ኢዩ፡
- ❖ እዚ ነቶም ምርጫ ተዓቕቦ ንዝወሰዱ፡ ንተዓቕቦ ተደላዪን ዋጋ ዘለዎን ዝገብሮ፡
- ❖ ስለዚ ንሳቶም ኣብ ናይ ክርስቶስ ክህነት ምስታፍጥ ጥራሕ ዘይኮነ፡ ኣብቲ ኩነት ኣነባብራኡውን ከምዝሳፉ ይገብሮም”

በዚ መሠረት ነዞም ተሰየምቲ አምላኽ ጸጋኡ ሂቡ፡ ኣብ አገልግሎት ቤተክርስቲያኑ ውፋያት ከም ናይ ጽባሕ ካህናት፡ ንሳቶምን ነዚ ዓለምና፡

- ገጽ ክርስቶስን
- ናይ እግዚአብሔር ፍቅርን ዘርእዩ ክገብሮም ንጸልየሎም፡

እን ክርስቶስ ሰልፍ ኒላውድ ደምብቻ ሞላድ እንተረውድክ፡ ክርስቶስ እሰው ወራት ደኤኑሲ ናዳለቱል ደኩስድኖ ኒ ወክወክትድ ፍሪሪክ እንሸቃኩ፡

እን ፍሪርሰው ናሻልድ ኪድኖ አክኒ፣ኒሰና ጃር ሒል ናል ቋልስትሮ አከው ግን፣ጃርሲ ኒሳ ትክስሪኹ ኒስካ ጂብድሩኹ ያኹሉ ዋኒጋኹ አኸውድ።

አካ ደለትልክ፣አካ መንብሮትልክ፣ሲረው አውካትል፣ሲረኹ ገድ ጀረብደኩ፣

- ወክት ትክያኹል - ላ ገድ ጀረብደኩ
- ወክት በዳንሊ- አሪ ገድ ጀረብደኩ
- ወክት ሽጉኹል- ላ ገድ ጀረብደኩ
- ወክት ገኒትኹል - አሪ ገድ ጀረብደኩ
- ወክት ፈርሓቱኹል- ላ ገድ ጀረብደኩ
- ወክት ሳዳ ከብኒኹል- አሪ ገድ ጀረብደኩ
- ክኻን እስኩ፣ ገድ መእኩቱኹ ጀረብደኩ
- ላት ላዶንትክ ይናምኹር ምኹርኖ ላ ገድ ጀረብደኩና።
- አሪውድ ምኹር ምኹርኖኸር አሪ ገድ ጀረብደኩና፣
- ንሽቅርናርሊ ይኸ፣ ገዲ ዲቀኒኹዲ ከድናሩኹዲ ጀረብደኩና፣
- ላ ጀርብ ደኮ፣ እሪ ጀርብ እንቶ ሒለቲተኩና፣ ገድኻ አካ ሁመትድክ አካ ሒል ሰሰኩና፣

ንድ ግን ይኸ መንብሮትል፣ገድሊ ገድ ኩስቱና አረርሳኹ፣ንኪር ሢመር ዲቀኒኹ፣ገድሊ ገድ አርንኹን፣የዋ ጃር እና ወረባ ኒስ፣ንድ ዓደድ እንከሎሉ ህንበኩ።እና እንከሊ ኒን በከያት ይናወልዲ ኤንንዲ ፈዲነኹና ፈደነር ምህርሲ ይን ዓየሸትነኩንሎም እንኩንኹን፣

ከለብርና መድ አክነዲን፣ጃር ገድሲ ውራ እስዲኒኹንሉ ያኹሲ፣እን ገድሲ አሪ ገድ ረብሕኹንሉ ይኖ ጨበርስነኩን፣ንኪ ይን፣ከውዲ አምነንቲርሰና፣“እስመ እም ተረፈ ዚአሁ ነሣእን ንሕነ ኩልነ፣ ጸጋ ህየንተ ጸጋ በዲበ ጸጋ ዮሓ፡1፡11-18 ”

1. እን ጃር እስውና ግንዲ እንገው ኪሠሪ
2. ግርጊ ሺባ አረርና ገደድ
3. እን ንኪርሰና ገድ ዲቀኒኹሲ ይና አረርነድ፣ ይን ኒእንሰኽልድ፣ ገድ ገድ ዳግ ከለብርኹን፣

ህንብናኹ ዳለት ዲቀኒዲ ከድናርዲ ቃብብሳኹሉ ሞዳይል፣ብሪናር ወረሮ ህንባኹ ብሪጃርሊ፣ይና ፈለዳ አክን ገባራ፣ይና ሽጋነስ መንደርትኖ ጨገሞና ህንባ ዳለትል፣

ቤክስታን ንርቀራ ከተድ፣ስማርዳኹሉዲ ፍርድል አረርስራኹሉ ሁመትል፣ነን ናውክ ከው ይና አክና አክለማ? አዊል ደአም ህንባኹን እን ገድ ዳግ ገድ አድንኹን ይስታኹ? እን ገድ ከለብርናኸር ጃር ርትዕዲ እንከሊዲ አክት ተሓደብና ብና ግን፣ይና ጂበድ ጃር ፈርድጊንና፣ከለብርናኹ ገድኻ ይና ሸክያይ አክጊንና፣ለጥ ያ ለበከድ ጃር ራሕመት ሺዊኖ አስተሀለኩ፣ ገድ ዲቀኒኹዲ ከድናሩኹዲ ገሽድ መንደርትስተገን ወሪ ቢስታካክ፣ዲባ ጀሩ መንፈስድ ጫንተነኩ፣ውረድ ቀሩርባን ሻትክሲ ደለምደውና ሻኸኒ በህለት ግን፣ ፊኹታ ዔሸት ሻኸኒ ባህለት ግን፣ ንድኻ አርዋሕ ሰፍራ መንፈስኹድ ክረነኩ በህለት ግን፣ ክራ ደምቢ ግራ ሓለፋኹ ዋነገን ጫንትና ግን።

ኒን እክጊን ይናደራ ኒራሕመት ፍንታይዲ ጭማራትዲሲ እና ገድ ኒስ እወኩና እንኩኹ እማ፣ ሓመድኖ አስተሀለኩን ንኪር ግርጋ ሰልፍ፣

- ግርጋ ሓምዲኹ ግን፣ኒትካ አወይሲ ይናጃርሲ፣
- ደምብሻ እና ናወለልድሲ ጃርድ ወሰየውስ፣ወልደንሲ
- እና ወለልድኻ ጃር ሽጋነስ ለበካ ገምድነድ፣ጃር ገዲ፣ዲባ ክስታንዲር ሺዋንሊ አመንስኖ፣ አጃ እንሸቅስና ገውረና የውሲ፣
- እና ምእብ ኒል ገእ ይድኖ፣ሺወው፣ለበየው፣ትቐርተው፣ናትክ ጃር ላኹስክ ኪሠሪሲ ሰርገይናት፣

- ኪዳ ሓሸል ሀቢናት፣
- ኪዳ ዳለትል፣ወረባ ጣፍሕል፣
- ወራና እዳናኹል፣ ሸታከት ጃንቀው አክናው፣